

DANICA.

Katolišk cerkven list.

№ 20.

V četrtek 13. velikiga travna 1852.

Tečaj 1.

Samota.

Draga bodi ljuba mi samota!
Tebi je neznan svetá prepír,
V tebi le zori sereá tihota,
Ti mu vživat' daješ sladki mir.

Ne hrumi v okrajno tiho tvojo
Svetni šum in kar kali duhá;
Lahko jo povzdignem dušo svojo
Skozi strop nebeški do Boga.

U zavetju tvojim se počijem,
Kjer derhali hruma opite ni,
In od duše sveje ločim, mijem,
Kar posvetniga na uji teči!

K tebi pribežim, o trezna dvica,
In ohranim svoj diviški cvet,
Zalo kviško klijem ko cvetlica,
Ki do nje ne more zlobni svet.

Ljuba toraj bodi mi samota,
Studi naj se mi posvetni hrup,
De me kdaj ne zatemni slepota,
Te okusat', šuma sladni strup!

Š. V.

Maria — jutranja zarja.

(Konec.)

4. Zarja naznanuje solnce, in nas nanj zaverne. Nisim jaz tista, ki vas razsvetluje, vas ogreja; za mano in iz mene se vzdiguje solnce, mogočnejši od mene, ktero je že pred mano bilo, in brez kteriga bi mene ne bilo. — Tak se nam zdi govor zarje in ravno tako nas Maria na Jezusa zavrača. Dekla sim Gospodova, ona pravi. Za mano in iz mene pride Gospod, vaš Odrešenik, ki je že pred mano bil, brez kteriga bi jaz nič ne bila. On je solnce, ktero vas z lučjo sv. vere razsvetluje in ogreja z ognjem svete ljubezni. Njega molite, hvalite, častite; ako mene hočete častiti, morate pred Boga moliti, ki me je ustvaril in vam mater dal.

5. Zarja bolnika oživi, upanje mu vpliva v tužno serce. Noč se zdi bolniku polvečnosti; težko sope, bolečine ga tarejo, stokrat je že mislil, dan se mora napočiti, ko se le polnoči ura odbije. Po dolgim oprezvanji se le zarja priplava, zasveti se po zaduhli sobi. Kako oči bolnik proti luči obrača: globoko zdihne, bolečine pojenjujejo, nova moč mu ude pokrepča. Ta zarja je Maria, bolnik revni grešnik. Grešnik po tami pregreh tava, luč gnade božje mu ugasne, zablodi v nagnjusno mlako sladnosti, vso moč mu hudobija vzame, ni za nobeno

dobro delo več; pa dobi sv. rožnikranc v roke, oko se vprè v milo Mariino podobo: praznik presvete device ga v cerkev spravi; misel Marie, v mladosti česene, ga strese; serce ga začne boleti, peči; prosi Mario, perbežališe grešnikov, pomoči: pod njeno varstvo se poda; v zaupanji jutranje zarje se verže skesan k Kristusovim nogam. Joka se kot Magdalena, spozna hudobijo kot Čahej. Le zarja ga je k Solncu obrnila, mu odpusanje, zveličanje naklonila.

6. Marsikteri obupa nad zveličanjem: zgubljen sim: ne morem se poboljšati; Bog mi ne more odpustiti. Zdej pa Maria zanj poskerbi, mati milosti mu ljubeznjive oči pokaže, zaverne ga na Kristusa križaniga: Lej unile, kteri je zate svojo kri prelil, mu govori, unile noče smerti grešnikove, ampak da se spreoberne in živi. Obupljivost zgine, nov up se mu užge, spokori se.

7. Ko zarja nebo rudi, beže tatovi, tekó tolovaji, v tamne gojzde se skrijejo ubijavci, zginejo nevarnosti ponočne. Tako beži skušnjava, zgine grešna želja, se zmanjša zapeljivost pri pogledu Mariine podobe. Sv. Bernard opominja vedno Mario klicati v skušnjavah in nevarnostih. V rodovini, soseski, deželi, kjer se Maria časti, se zgube hude razvade in pregrehe.

8. Zarjo se lahko z očmi ogledujemo, nikakor pa solnca ne. Ako si grešnik svojih oči ne upa božji svetlosti blizati, se trese pred Bogom neskončno pravičnim: zaupljivo pogleda Mario milostivo. Otrok ne zamore hudiga očeta pogledati, k materi ljubljeni pa se ne boji priteči. Večkrat se otrok že zavoljo misli, da bi serditiga očeta imel kake reči poprositi, trese in boji: rahlo materno serce pa dobro pozna. K njej se zateče, njej prosnjo razodene: ne kakor bi otrok materi več zaupal memo očeta, tega ne: zaupa očetu, in želi in perčakuje vse od očeta; dobro pa ve, da mu bodo oče zavolj materne prošnje še popred podelili, kar mu je treba.

Iz te prilike se vidi, kako srečni smo katolici, ki Mario častimo, se njej perporočamo, njej potrebe izročujemo: kako revni pa se nam tisti zdé, kteri jo vsakdanjo svetnico mislijo. Maria je naša gospa, naša srednjica, naša mati! Nje se deržimo, dobro nam bo. V vsih nevarnostih se zaupljivo k njej zatecimo, prosimo jo, česar potrebujemo: ona, mogočna besednica, nas gotovo ne bo brez tolažbe spustila. O da bi vsi ljudje spoznali njeno dobroto, njeno veljavno prosnjo pred sedežem Božjim!

Ena beseda do učencikov pred sto léti razglašena.

Iz nekiga že 1729. leta na Virtemberskim naznanjeniga učiteljskiga reda se duh razvidno pokaže, po katerim so šolstvo takrat razumeli in sodili. Ker je ravno to tudi sedanje in vse čase potrebno, ako se hoče, da bodo šole dobro oskerbljene, ter mladosti in človeštvu resnično v prid tekstile, zato ta izpis tukej očitno podamo. Tako se glasi:

Sole so predvor svetisa; torej se ne spodobi, da bi v šolo tak učenik hodil, kateri se po božji in človeški razsodbi za posvetniga imeti mora, ravno tako malo, kakor taki ljudje za službo v svetišu niso. Kdor pa skerb za otroke prevzame, naj pred podukam sam pri sebi dobro prevdari, da so mu odsilimal vsi na njegovo lastno dušo navezani, in da bo Bog prej ali slej vsakteriga otroka kri iz njegovih rok tirjal, ako bi kateri po njegovi zanikernosti zanemarjen ali zgubljen bil. Zatorej naj v taki težavni in imenitni reči nič na svojo moč ne zida, temuč naj v vsi poniznosti svojo lastno nezmožnost prav spozná, in se toliko bolj k gnadi božji zateče, ktera nas okrepuje; zato naj si perzadeva pri vsim svojim trudu z vedno molitvijo od Boga modrost in razsvitljenje, blagor in tek pobožno izprositi in zadobiti. Ko si učenik tako božji blagor izprosi, naj se vedno bolj in bolj trudi, da koristno orodje v pridobivanje mladih sere postane, in zatorej naj precej v začetku svoje službe sklene, da poduk s svojim življenjem podpirati in zaljšati hoče. Otroke učiti, posebno kersanstva, je delo Gospodovo; zato naj bodo učeniku vseskozi v spominu besede: „Preklet človek, kateri delo Gospodovo nemarno opravlja!“ (Jerem. 48, 10.) Pri svojim šolskim opravilu naj učenik povsod in vselej pravičen in čist namen ima, naj duše otrok po njih dragoti in vrednosti ceni, kakor so v božjih očeh samih precejene, in kakor jih je naš preljubi Zveličar čislal, kateri jih je s svojo kervjo odkupil, in jim božje kraljestvo v last obljudil. Med vsim, česar ima otroke učiti, je kersanstvo gotovo naj koristniši in naj potrebnši; torej je tudi prav, da mora to kersanskemu učeniku prvo in naj večji opravilo biti, kteriga nikoli za pridevk imeti ne sme. Kersanstvo je poglavitna reč. Sole naj se nikar ne imajo za samo pripravljise k mestnjanskemu ali seljanskemu (srenjanskemu) življenju, ampak za delavnico svetiga Duha, v kateri naj se otroci k bogaboječnosti napeljujejo; ker se Gospodu ne toliko s samimi izurjenimi ali modrimi, ampak s pobožnimi ljudmi nar bolj ustreže. Brez strahu in primore, to se vé, učeniku tudi vse prav in po volji ne gre, ker so vsi otroci od nature tudi k hudim nagnjeni. Pobožen učenik ima tedaj vedno veliko opraviti, da bi otroke prav zredil, in mu je zato veliko previdnosti, modrosti in razumne ravname treba. Dokler je le mogoče, naj si še otroke z ljubeznijo in prijaznostjo pridobiti i. t. d. Ta krotkost in pohlevnost je posebno pri učenju kersanskiga nauka potrebna. — A. P.

Še nekaj od ranjega kraljeviča Pavla.

V Parizu je bila 19. p. m. velika Maša za ranjega kraljeviča Pavla virtemberskim. Zunaj njegovih sorodnikov kakor Hieronim, nekdanji kralj vestfalski, tiga hči Matilda, omožena grafinja Demidova, so bili zraven tudi: papežev poslanec,

kardinal in veliki škof Burdigalski, in silo veliko drugih plemenitnikov. Spreobrnjenje ranjega se ima sploh za novo zmago katoliške vere nad protestantskimi zmotami. V prosencu l. 1850. se je ranjki kraljevič Pavl pervikrat pogovarjal z jezuitam Ravignanam, kateri je s svojo zgovornostjo in apostoljsko vnemo že toliko oseb resnicam svete rimsko-katoliške cerkve perdobil. — K pojasnjenju naše povesti se razodene, da je bil papežev poslanec že v prosencu t. l. ranjkimu sv. birmo podelil. Ker je bil O. Ravignan več časa bolan, je O. Pontleroi ranjkiga na zadnje v katoliški veri podučeval. On je bil tudi s papeževim poslancam vred per smertni postelji ranjega. Vojvodič nasavski, ranjkiga vnuk, kakor tudi drugi pričijoči protestantje so te katoliške duhovne z velikim spoštovanjem sprejeli. — Se vé, da je ta poziv katoličanstva sovražnikom kersanske vere in protestantom sosebno zelo neprijetna reč. Posebno se imenuje rusovska knežinja Lievenova, ki v Parizu prebiva, da jo to spreobrnjenje zelo peče. Ona, hči, veljavniga generala Benckendorfa in vdova ranjega Kristofa, kneza Lievena, ki je 1839. leta v Rimu umrl, je kakor vsa ta rodovina, terda luteranka. — Že več časa se ni slišalo, da bi se bil kdo iz kraljeve rodovine k katoliški cerkvi spreobrnil. Poslednja je bila Karolina, ločena žena zadnjiga danskiga kralja Kristiana VIII. in mati sedanjiga Friderika VII., ktera je 1840. leta na Laškem umrla. Pred njo pa sta bila Ferdinand, vojvod Anhalt-Koethenski in njegova žena Julia, polsestra ranjkiga prusovskiga kralja Friderika Vilhelma II., ki sta bila 1825. leta v katoliško cerkev prestopila. Kralj Friderik Vilhelm III. je svojo sestro zavoljo tiga prestopa v odpertim pismu grajal, akoravno je per drugi perložnosti te znamenitne besede izrekel: „Od nas (protestantov namreč) gredo nar boljši osebe k katoličanam; od katoličanov pa hodijo k nam večidel kozli (Böcke).“ Tako pové „Volkshalle“ iz Kolina. Ravno uni mesec je nevreden duhoven Evgeni Böck, ud benediktinarjev v Augsburgu blizu Ansbaha, k protestantom prestopil, — da se je oženiti zamogel. Kralj je prav govoril. V. S.

S prisego ne igray!

Pred mnogo leti je v H... na Českim sosed od sosedu gotovino denarjev za dva mesca na posodo vzel. Sosed mu denar brez pisma ali spričebe posodi. V roke mu dolžnik seže, in ga zagotovi, da hoče denar z obrestmi vred posteno plačati. S tim je bil posojevavie zadovoljen. Pa postavljena doba pretece, in dolžnika ni, dolg plačati. Čaka še nekoliko časa, pa zastoj. Tedaj gre k dolžniku, in ga z dobrimi besedami na dolg opomni. Uni pa mu mertzlo reče: Koga od mene tirjate? Vas nisim posteno izplačal? Bi radi, da bi vam še enkrat plačeval? Prijazno mu uni odgovori: Prijatel, mislite na Boga! Še vinarja mi niste plačali. Kako morete dokazati, da niste nič dolžni? Ne potrebujem nobene spričebe, odgovori dolžnik, brez pisanja ste mi posodili, brez spričebe sim vam vernil. Vse opominovanje posojevavca nič ne pomaga, dolžnik ostane per tem, da ni nič dolžan. Posojevavec tolike zgube ne more terpeti, ter dolžnika sodbi zroč. Dolžnik k sodbi poklican ni drugač govoril, kakor da je posojevavca plačal. Ker pa nobenih spričeb ni bilo, se ni moglo drugač razsoditi, kakor s prisego.

Bilo se je bati, de bi toženec krivo ne prisegel. Vunder mu je bila prisega dana. Ker pa prisega ni kar bodi, je potreba, de se vse dobro preudari, zato mu je bilo tri dni dano pomisliti. Po pretečeni dobi pride k sodbi, rekoč, de hoče priseči. Zoperstavil pa se je temu posojevavec, rekoč, de mu bode gotovo potem žal, de je prisegel. Sodnik ga z dobrimi besedami opominja strašnih kazni, ktere krivopersegavca čakajo na tim in na unim svetu. Ko to sodnik vse dokaže, ga z resnotnim glasom vpraša: Hočeš priseči? Hočem! odgovori.

Postavili so tedaj na mizo podobo Križaniga med dve sveči, in toženec je bil poklican priseči. Stopi k mizi in položi svoj klobuk na stransko mizo. K svojimu tožniku se obrnivši pa reče: Prijatelj, bodite tako dobri, deržite v tem mojo palico, de od prisega pridem. Tožnik, misleč, de ta človek premišluje, ali bi krivo prisegel, ali ne, vzame palico, in mu jo tako dolgo deržati oblubi, de pride od prisega. Potem zdvigne toženec tri perste svoje desnice kviško, ter pri živim Bogu priseže, de je svojimu posojevavcu posojeni denar pošteno nazaj dal, in od njega nobeden nič več nima tirjati.

In tako je bil revni posojevavci izplačan. Na to pristopi toženec k tožniku, ter svojo palico nazaj vzame. Potem gredo iz sodbine izbe. Pa kaj se zgodi? Ko po stopalnicah gredo, se krivopersegavcu palica med noge zamede, ter pade in meritev obleži. Pa tudi palica se je bila zlomila, ino denar se iz nje strese. Krivopersegavec si je bil namreč dal palico narediti, in dene v njo toliko denarjev, kolikor je bil dolžan, misleč, de sme z dobro vestjo priseči, de je dolg vernil, ker bode posojevavec ves dolg v svojih rokah imel. Kar misli, to stori. Goljufija je bila sicer umetno spletena, pa strašna kazen božja je krivopersegavca zadela. V tim so se zopet spolnile besede Gospoda našiga, ker pravi: Ne persezi krivo v mojim imenu, de imena svojiga Boga ne oskruniš!

Lép zgled pisavcam.

Večkrat pisavce, zlasti mlade in nespremišljene, ali pa brezverne, strast zavódi, de pohujšljive spise, bodi si zoper vero ali zoper kersansko djanstvo na svitlo dajo. Posebno rade se zaljubljene nesnage v pesmih in pesmicah ali v drugačnejih spisih prikazujejo, brez česar tudi v slovenšini nismo. Taki pisavci očitno pohujšanje storé, torej so dolžni očitno preklicati, ako se hočejo z Bogom pomiriti. Lép zgled tega je dal g. Berlič, znani ilirski jezikoslovec. Ne iz hude volje, ampak iz vnmarnosti so se v Zupanov po njem vredovani koledar nekteri spodtikljivi stavki vlezli, ktere on po dnevnih listih očitno prekličé in naznani, de je pravi sin matere Cerkve, in de bo vprihodnjič vse spise v soglasju z njenimi nauki izdeloval. Oh enim prosi bravece, mu v duhu ljubezni zmoto odpustiti. —

Od kuge pohujšanja — resi nas, o Gospod!

Ogled po Slovenskim.

Stara novica.

Mi Karl Sigismund, knez od Petazzi, Ljubljanski prošt in veliki diakon v Gorški diakonii ter nar vikši izpeljavnik.

Slovitim in častitim gospod fajmoštram, namestnikam in vsi duhovšini pozdravljenje.

Napovemo in oznanimo vam in slednjimu, de bodo prečastiti veliki škof v Loko prišli in tam 26. Rožnicveta škofijni zbor (synodus diocessana) imeli, kamor vas vse skupej in slednjiga povabimo, zunej tistih, ktere zaveza duhovne skerbi za duše zadržuje. Zraven tega vam tudi pošljemo nektare vprašanja, ki so jih sami milostivi škof zapovedali na znanje dati, de bi si jih prepisali in doma ohranili, ter vsako leto odgovore na-nje k škofijnimu zboru spisane pernesli.

Dano iz vélike diakonije 4. velikiga travna 1755.

Vprašanja,

na ktere imajo fajmoštri in namestniki milostivimu vélikimu škofu z mašnikovo zvestobo po vsi resnici odgovoriti zavoljo spolnjenja njegovih lastnih dolžnost:

1. Ali je opravil fajmošter ali namestnik s svojimi mašniki in duhovni duhovne vaje (exercitia), kje in kdaj?
2. Ali je ob nedeljah in praznikih maševal za ljudstvo?
3. Ali je ob imenovanih dneih med mašo razumljivo pridigoval?
4. Ali je imel popoldne kersanski nauk za male otroke po napeljevanji rimskega katekizma, in ali je otroke per pokazanih darovih čez to spraševal?
5. Ali po kersanskim nauku z ljudstvom tri božje čednosti in grevengo obudi, en del svetiga rožnikranca in lavretanske litanije moli?
6. Ali kdaj v daljnih podružnicah sam, ali njegovih kaplanov ali duhovnov kdo kersanski nauk ima, in kolikrat čez leto?
7. Ali per oznanilu zapovedanih praznikov ob nedeljah na tanjko razloči, kar težkiga po papeževim dovoljenju delati smejo?
8. Ali je zaljubljene praznike (festa devotionalia), procesje, per kterih se čez noč ostane ali pojedaj, in popiva, vse opustil, ali v kake druge pobožnosti (devotiones) spreobrnil, ali vsaj na bližnji kraje zavodil?
9. Ali čuje, de se zapovedani prazniki posvečujejo, popoldne navadne in zapovedane pobožnosti ima, ali zavera postopanje in hudobije, ali težke dela pervoli in v čigavim imenu?
10. Ali brani očitno plesati tiste zapovedane praznike, kar more, v kterih je po cesarski zapovedi prepovedano?
11. Koliko ljudi je v fari za sveto spoved perpravnih, ali gredo vsi ti vsako leto o veliki noči k spovedi in k svetimu obhajilu? Koliko jih pa ni za svete zakramente?
12. Koliko otrok je bilo to leto zakonskih rojenih? Ali so bili vsi keršeni, koliko jih je umerlo brez sv. kersta in zakaj? Koliko je bilo nezakonskih rojenih? So bili ti vsi farmani? Se je pohujšanje popravilo in je bližnja prilika odvernjena?
13. Ali perpusti, de se ženitvanje (sponsalia) čez tri mesce zavleče? ali kaznuje nevesto nošečo, preden jo poroči, in kako?
14. Ali je ženina in nevesta pred poroko trikrat oklicat? in ako ne, kdo in v čigavim imenu je dal dovoljenje za enkrat, ali dvakrat ali clo nič oklicati? kdo je od zadržkov odvezal, če je bilo potreba? ali je bila poroka že dan poslednjega oklica, ali je bil oklicni list iz rok dan?
15. Koliko parov je bilo to leto v fari poročenih? Ali ni nobeniga zakona negotoviga (suspectum) v fari? ali ni tacihi zakonskih, kteri so se sami ločili?
16. Se znajde v fari kako očitno pohujšanje, to je solege (concubinatus), sovraštvo med ljudmi ali med družinami, odertija per posojevanju (usura), kurbiše (seorta), zavdajavei (venefici) i. t. d. ali je kaj natočevanja na take ljudi?
17. Ali bolnike zastonj previdite? Jh fajmošter večkrat obišče? ali hodi k umirajočim? Koliko jh je to leto v fari umerlo? So bili vsi prevideni? Ako ne, zakaj ne?
18. So li po cerkvah, zlasti po farnih spovednice z lesa (crate) previdene? ali kdaj spovedujete ženske odrasene, ne bolne, drugod kakor v spovednici?
19. Ali je ob nedeljah in zapovedanih praznikih farna maša obgotovi in za ljudstvo perpravni uri? Ali kdo mašuje v kaki kapelici ali v podružnici, preden je farna maša?
20. Je kdo v fari zavoljo slabe vere natočevan? Ima kdo bukve zoper

vero? Po imenu jih povejte. 21. Ali je kdo zmed duhovnov vdan pijančevanju, lakomnosti, nečistosti, lovu z upitjem, nevarni igri, ali kupčiji, ali je šel v očitno gledišče, plesišče, ali je kako drugo očitno pohujšanje dal? ali se je očitno per sodniji za druge pravdal? 22. Ali ima fajmošter, namestnik ali kaki mašnik ali duhoven žensko v službi menj ko štirideset let staro, ali de bi ne bil ž njo v drugim kolenu v rodu? kakošno ime ima per ljudeh? 23. Ali se presveto rešnje Telo izpostavlja s spodobno častjo po napravi škofijniga zbora? ali vsakibart dosti sveč gori in ali gori vedno luč pred sv. rešnjim Telesam? ali se derže mašniki, kadar mašujejo, cerkvenih vodil? Ali imajo ljudje radi fajmoštra, ali ga čertijo? in zakaj ga čertijo? Kolikokrat je šel fajmošter od doma, kdo mu je pervolil, koliko časa ga ni bilo nazaj, in ali je koga perpravniga namesto sebe postavil? Na te vprašanja imajo fajmoštri in namestniki duhovnih pastirjev kakor pred Bogom in po mašnikovi vesti (sub fide sacerdotali) vsak za-se posebej odgovoriti, in odgovore našimu namestniku tistiga okroga v pervim škofijnim zboru rozniga cveta podpisano dati; ako pa tega ne storé, bodo po pobožni navadi brez milosti zaperti v ječo.

Perstavik Franca Mihaela Paglavica.

V duhu tih vprašanj sim spisal svoje odgovore in jih poslal v Loko k škofijnimu zboru 26. rožnecveta 1755.; pa, ker drugi duhovni pastirji svojih odgovorov niso dali, še mojih niso sprejeli, ampak sim jih zopet nazaj dobil.

29. dan listognoja 1755. je prišla zapoved od velikiga škofa v Gorici od 13. kozoperska zavoljo keršanskiga nauka, de mora biti za otroke popoldne, za odrasene pa po pridigi o spomladanskim času.

13. listognoja 1756. je prišlo povelje od velikiga diakona, ki se je tako glasilo:

Mi Karl Sigismund, veliki diakon in veliki sporočilnik.

Velike časti vrednim gospodam fajmoštram in namestnikom pozdravljenje od Gospoda.

Njih Veličastvo svetla Cesarica so pervolili našimu narvikšimu in narčastitljivšimu velikimu škofu, kakor perva podpornica (advocata) cerkvá, de smejo v napravo hiše za mašnike od fajmoštrov in namestnikov tirjati tretji del prihodkov cerkvenih farnih in podružnih, kar namreč ostane čez cerkvene potrebe. De torej zvedo, koliko vsaka cerkev čez svoje potrebe premoženja ima, se gospod fajmoštram in namestnikom naloži, de od vsake cerkve, tudi podružnice in bratovšine z njih besednikom (advocato) vred skažejo, koliko imajo izdati ali terjati, in vse dohodke in izdaje, kakoršne koli, naj so sami in besednik podpišejo in tako izkazalo k nam v pisarnico, pred ko je mogoče, pošljejo. Varujejo naj se pak zamude in odlašanja tega, de zraven drugih kazni ne bo kdo na njih stroške z neprijetnim terjanjem k njim poslan. To pak je tudi ljudem oznaniti, de ne bodo od milovanje opllašeni.

Dano v naši veliki Diakonii na Gorenskim 8. dan listognoja 1756. Karl, prost in veliki diakon.

Aquilejski veliki diakon za gorensko stran je bil v Menkši, Goriški pak v Ljubljani.

• Sliši se, de se bodo v Ljubljani duhovne vaje za duhovstvo 23. veliciga serpana začele in pod vodstvom častitiga O. Sartori-ta tri dni terpele.

• Med bukvami rajneiga gospod dohtarja Jakopa Zupana se je njegov testament najdel, po katerim ima vse slovenske bukve, ki jih je 6 centov, c. k. Ljubljanska bukvarnica dobiti.

Razgled po keršanskim svetu.

Ogersko. Veliki četertik je imel Ostrigonski vikši pastir v Vratislavu (Presburgu) v stolni cerkvi sveto mašo. Ta dan so z duhovnimi vred pristopili k božji mizi višji in nižji uradniki, mestni župan, vodji, učniki latinskih šol in učniki sploh; ravno tako verni v obilnim številu. To je bilo zares veselo! — Tudi iz Dunaja se piše, de je bilo letas ta dan očitno več udov vsih oddelkov visokih Dunajskih šol per svetim Obhajilu, kot druge leta.

Praga. Že dolgo se je govorilo od nove cerkve, ktera se ima zidati v tukajšnjim novim predmestji „Karolinenthal“, kjer zavoljo kolodvora toliko delavcov in rokodelcov prebiva. Namenjen je bil že prostor, kjer bo ta hiša božja stala. In ta prostor je zdaj v last prodan — nekimu Judu! — Za zidanje českiga glediša v Pragi pa se kaže veliko sočutje! —

Švedsko. Versko zatiranje na Švedskim poje-njuje. Kakor je znano, je bil poprej slehern, ki je od luteranske vere odstopil, iz dežele pregnan; tedaj zdaj sta bila zatožena katoliški duhovnik in katoliška učnica deklških šol v Stokholmu, de sta več švedskih gospá spodbudla se v katoliško Cerkev verniti, in tožba je bila na vikši kervavo sodnijo napeljana. Vender pové „Aftonblad“ 4. svečana, de zatoženca nista bila v ječi, akoravno sta pod kervavo tožbo. Tudi se je smela učnica per razpravah usesti, kar sicer ni perpušeno takim. Zagovarjal jo je baron Cederstrom, imeniten pravouk, ki je sam luteranske vere. Dokazal je iz augustanskiga verokaza, ki ga je v roki imel, de zatoženka ni zadolžena, ako bi bila tudi kej počela celo Švedio h katoliški veri spreobrniti; de se je pa temu nasproti veliko Švedov, morebiti ravno naznanovavci in toživci sami, od augustanskiga verokaza odmaknili, in v nasprotje s tem pismam peršlo, na kteriga se zoper katoličane sklicujejo. Poslednjič je dokazal, de po ustavi 1809. leta ima slehern Švedec svobodo v veri. To je deržavni zavetnik 2. sušca poterdil, in rekel, de ni vzroka, zatoženca dalje tožiti, akoravno sta po svojim lastnim spoznanju bila prepričana, de sta švedskih podložnih v katoliško Cerkev zavernila. Tudi je rekel, de so sodnije v to reč zadevajočo postavo dozdej napak razlagale. Celó kralj in kraljevič, ki po ustavi morata luterana biti, smeta druge otroke v katoliški veri dati odrediti.

Praga. Majnkova ali cvetična pobožnost, to je, kratek zvečerni nagovor z molitvami v čast Marie Device skoz celi ta mesec, se letos opravlja v dveh krajih; pri sv. Klemenu v češkim, v cerkvi častitih Uršulinaric pa v nemškem jeziku.

Rim. Anglezi zmíram bolj v Rim teže; „Volks-halle“ pravi, de cvetno nedeljo je bilo skorej več angleškiga kot laškiga govorjenja slišati. Pri cerkveni slovesnosti je bilo viditi veliko angleških slovesnih oblačil (uniform), in več angleških častnikov (oficirjev) je pre-jelo med navadnim klečanjem in kuševanjem noge blagoslovljeno palmovo vejico iz roke sv. Očeta ter so šli z obhodam. — Veliki četertik je bila tako imenovana večerja (cena), pri kteri sv. Oče 13 duhovnam per mizi strežejo. Pri tem opravilu so se papež tako dostojno obnašali, de so bili celo pričujoči protestanti gínjeni. Velicansk je bil pogled veliko nedeljo, ko so sv. Oče zbranim množicam blagoslov ali žegen dali. Berž ko je Kristusov namestnik roke vzdignil, jih je bilo tavžente in tavžente, ko bi trenil, na kolenih. Neki protestansk anglez, to viditi, je rekel: „Tukaj ni drugači, kakor de se mora v papežu duhovni oblastnik spoznati.“